

Referat

Møde: Privatarkivudvalget
Dato og tidspunkt: 27/6/2019
Sted: Rigsarkivet
Deltagere: Anne-Sofie Jensen (ASJ), Birgitte Herreborg Thomsen (BHT), Jørgen Thomsen (JØT), Hans-Henrik Landert (HHL), Jesper Thomassen (JeT), Kirsten Villadsen Kristmar (KVK), Ole Magnus Mølbak (OMMA) Andersen, Søren Bitsch Christensen (SBC), Ulrich Flaskager Hansen (UFH) og Jacob Halvas Bjerre (JHB)

Dato: 16. juli 2019
Journalnr.: 16/01755
Referent: JHB

Fraværende: Ulla Kjær og Pernille Drost.

Dagsorden:

1. Velkomst v. Anne-Sofie Jensen
2. Præsentationsrunde
3. Godkendelse af dagsorden
4. Gensidig orientering
5. Udkast til national strategi for private arkivalier
6. Evt.
7. Næste møde

Ad 1) ASJ bød velkommen og informerede om afbud fra Pernille Drost.

Ad 2) Derefter gennemførtes præsentationsrunden

Ad 3) Dagsordenen blev godkendt.

Ad 4) Den gensidige orientering indledtes af ASJ, som meddelte, at en eventuel ændring af arkivloven næppe kan forventes vedtaget før 2020.

KVK fortalte kort om de indsamlingsmæssige udfordringer, der bestod ift. arkivering af digitalt materiale fra danske virksomheder. Dette havde været fokus på et nyligt afholdt seminar på Rigsarkivet med ca. 55 eksterne deltagere. Seminaret havde til formål at skabe kontakt til virksomheder og fonde, samt sætte fokus på, at uden historiske data fra virksomhederne, så ville Danmarks historien mangle et virksomheds perspektiv. Samtidig var der på seminaret en orientering om, hvordan GDPR forordningen fungerer ift. aflevering til Rigsarkivet.

Der er pt. kontakt til en række fonde, der ønsker at indgå afleveringsaftaler med Rigsarkivet, ligesom en mindre del af Folketingets afgåede medlemmer ønsker at aflevere deres e-mails til Rigsarkivet.

KVK meddelte, at den digitale del af det konkursramte firma Top-Toy (Virksomheden bag Fætter BR-kæden) var blevet afleveret til Rigsarkivet.

Samtidig er der i indsamlingsområdet initieret et pilotprojekt vedrørende produktion af arkiveringsversioner af digitalt materiale fra private donatorer, som indebærer, at arkiveringsversionerne produceres af en ekstern leverandør

I tillæg hertil er Rigsarkivet i gang med forstadierne til et indsamlingsprojekt, der fokuserer på klima i bred forstand. (Fx arkivalier fra vindmølleindustrien mm.)

OMMA orienterede om, at tilgængeligheden til private digitale arkivalier udfordres af GDPR. Han orienterede endvidere om, at digitaliserede private papirarkivalier skal være dateret før 1901, inden materialet kan offentliggøres uden screening for personfølsommeoplysninger. Derudover kan der være ophavsretsmæssige uklarheder for noget materiale. [Fx for reklamefotos, tryksager og retten til at anvende privatproducerede reklamevideoer mm.]

SBC mente, at stramme tilgængelighedsregler også skaber problemer for donators adgang til eget materiale. SBC påpegede, at han i sine perioder som udvalgsmedlem løbende har oplevet forsøg på at skabe fælles rammer for adgang. Han mente, nogle af disse problemer kunne afhjælpes med en bredere og nemmere adgang til Netarkivet under Det Kgl. Bibliotek.

UFH nævnte, at dialogen med Rigsarkivet, vedrørende organisationers adgang til eget arkiv, havde blotlagt, at der manglede præcedens og konsensus om praksis på EU-plan ift. fortolkningen af GDPR.

I forhold til adgangsspørgsmålet og GDPR tilføjede HHL, at de 100 lokalarkiver under museerne spurgte Kulturstyrelsens GDPR ekspert til råds i tvivlstilfælde, mens Rigsarkivet blev adspurgt i særlige tilfælde.

HHL tilføjede den generelle observation, at både museer og lokalarkiver primært indsamlede fra perioden før 1970.

Orienteringsrunden fortsatte efter disse tilkendegivelser og kommentarer.

BHT orienterede om, at sekretariatslederen for SLA er gået på pension. Der afholdes samtaler med kandidater til stillingen i uge 27.

JøT berettede, at åbningen af arkiv.dk version 2,0 er en stor succes. Der er oplevet få tekniske problemer, og det udviklingsforløb, der tog sin begyndelse i 2017, er nu snart afsluttet. Den største udfordring er økonomisk. A.P. Møller Fonden har bidraget med 2/3 af beløbet, mens den sidste tredjedel skal finansieres på anden vis.

BHT tilføjede, at man holder nøje øje med Rigsarkivet praksis ift. publicering af digitaliserede arkivalier, da der er tilføjet en kildeviser til arkiv.dk.

JøT orienterede endvidere om, at SLA, på vegne af Velux Fonden, uddeler ca. 2. millioner kroner årligt til lokalarkiverne efter ansøgning.

JøT betonedede samtidig, at det var ønskeligt, at der kom en bredere diskussion af arkivloven, der også tager højde for lokalarkivernes vilkår.

UFH tilføjede, at ABA p.t. ikke har hjemmel til at modtage arkivalier med personfølsomme oplysninger. ABA har henvendt sig til Kulturministeriet, der p.t. ikke har besvaret henvendelsen. ABA vil bl.a. gerne kunne håndtere digitale arkivalier for fagbevægelsen, der grundet GDPR forordningen, ser gode perspektiver heri.

UFH orienterede om, at man i forbindelse med Folketingsvalget 2019 havde foretaget en internetbaseret og digital indsamling i samarbejde med Det Kgl. Bibliotek.

SBC orienterede om, ODA vil afholde Danske Arkivdage i maj 2020. Her vil privatarkiver være temaet.

HHL kunne orientere om, at SARA (SAMlingsRegistrering og Administration) systemet nu er i drift, og der, ligesom i REGIN, er registreret arkivalier fra museerne i dette system.

JeT orienterede fra Udvandrerarkivet, at langt det meste materiale er digitaliseret. Aalborg Stadsarkiv arbejder med modtagelse af digitale arkivalier. Derudover er der indledt et samarbejde med et svensk projekt om bevaring af materiale fra digitale sociale medier. KB deltager ikke i dette projekt.

Generelt mente JeT, at der burde være mere samarbejde om arkivarbejdet, da der er mange overlap mellem opgaverne.

HHL kommenterede, at Kulturstyrelsen anså det for vigtigt, at lokalarkiverne skærpede deres indsamlingsfokus og kompetencer.

Hertil tilføjede BHT, at man skulle være opmærksom på, at lokalarkiverne bemandedes af frivillige, samt at der ikke er lovgivet på området. Generelt betragtet, er der stor interesse i at bruge de lokale arkiver, der ofte besidder materiale, andre ikke har. Særligt, hvis man er detaljeorienteret. Derudover kan lokalarkiver løbende kassere arkivalier. SLA har gennem årene løbende udviklet sin arkivuddannelse, der er målrettet de frivillige medarbejdere, så den er så tidssvarende som muligt.

Ad 5) KVK orienterede om arbejdsprocessen med strategien. Konklusionen er, at udfordringerne er centreret om det digitale materiale. Løsningerne på disse udfordringer skal i høj grad findes gennem fælles samarbejder. Strategien blev derefter kort gennemgået af KVK.

UFH kommenterede, at han fandt strategien ambitiøs, men udfordringen er, om der er opbakning til dens gennemførelse også i ressourcemæssigt henseende.

Flere kommenterede, at det var problematisk, at de 540 lokalarkiver ikke var lovregulerede, men samtidig blev det påpeget, at de næppe ville blive lukket. Strategien kan derfor være en løftestang til yderligere rammesætning for lokalarkiverne, mente JøT.

Derefter diskuteredes flere muligheder for en konkret anvendelse af strategien med henblik på at illustrere de udfordringer, man står overfor.

Man enedes om at påbegynde et fælles indsamlingsprojekt. Projektet skal samtidig rumme et aspekt af vejledningsmateriale ift. indsamling, samt en afklaring af, hvilke arkivalier om det valgte emne der forefindes i forvejen. Der indkaldes til et sådant møde til afholdelse i august.

Der blev udtrykt ønske om, at strategien promoveres på de kommende danske arkivdage i maj 2020.

Ad 6) HHL meddelte, at han nu udtrådte af udvalget grundet pension.

JHB orienterede om, at udvalgets periode afsluttedes med udgangen af 2019, hvorfor der skal aflægges skriftlig rapport til KUM om udvalgets arbejde.

RIGSARKIVET

Ad 7) UFH mente, at udvalgets mødefrekvens burde sættes op, hvilket ASJ var enig i og ønskede næste møde i slutningen af 2019.